

MAT Á ÁHRIFUM LAGASETNINGAR*

– sbr. samþykkt ríkisstjórnar frá 10. mars 2017

*umfjöllun um einstök efnisatriði misjafnlega ítarleg, eftir umfangi máls og eðli

Málsheiti og nr.	Frumvarp til laga um breytingu á ýmsum lögum um skatta og gjöld (kaupréttir, mútubrot o.fl.). Með frumvarpinu eru lagðar til nauðsynlegar breytingar á ýmsum lögum um skatta og gjöld. Um er að ræða ákvæði sem snúa m.a. að kaupum á hlutabréfum samkvæmt kauprétti í sprota- og nýsköpunarfyrirtækjum, mútubrotum o.fl. Mál á þingmálaskrá 153. löggjafarþings 2022-2023.
Ráðuneyti	Fjármála- og efnahagsráðuneytið; skrifstofa skattamála.
Stig mats	☒ Frummat, sbr. 1. gr. ☐ Endanlegt mat, sbr. 10. gr.
Dags.	14. september 2022.

A. Greining og mat á fjárhagslegum áhrifapáttum fyrir ríkið

1. Áætluð fjárhagsáhrif fyrir ríkið vegna helstu breytinga og ráðstafana sem felast í fyrirhugaðri lagasetningu, þar sem tilgreindir eru sérstaklega áhrifapættir á fjárhag ríkissjóðs

Í frumvarpinu verða lagðar til ýmsar nauðsynlegar breytingar á ýmsum lögum um skatta og gjöld. Eftirfarandi breytingar eru fyrirhugaðar:

- Áformaðar eru aðgerðir í þágu nýsköpunar, rannsókna og þróunar, m.a. með því að tímabundinni hækkun endurgreiðsluhlutfalls vegna kostnaðar sem fellur til við rannsóknir og þróun verði gerð varanleg, auk þess sem löggjöf um skattalega meðferð kaupréttar og hlutabréfa hjá sprota- og nýsköpunarfyrirtækjum verði endurskoðuð.
- Áformað er að sýslumaðurinn á höfuðborgarsvæðinu ákveði form og gerð erfðafjárskýrslna en ekki ríkisskattstjóri enda sýslumenn sem fara með framkvæmd erfðamála.
- Heimild skattyfirvalda til endurákvörðunar verður lengd úr sex árum í tíu ár vegna mútubrota.
- Lagt verður til að refsináemi vegna vanframtalinna fjármagnstekna hjóna skv. 2. málsl. 1. mgr. 109. gr. laga um tekjuskatt, nr. 90/2003, taki einnig til samskattaðra sambúðaraðila.
- Lagt verður til að ákvæði 4. mgr. 110. gr. laga um tekjuskatt, nr. 90/2003, verði fellt brott þar sem það á ekki lengur við eftir þær breytingar sem áttu sér stað við sameiningu ríkisskattstjóra og skattransóknarstjóra ríkisins, sbr. lög um breytingu á lögum er varða rannsókn og saksókn skattalagabrota, nr. 29/2021.
- Áformað er að framlengja bráðabirgðaákvæði í lögum um vörugjald af ökutækjum, eldsneyti o.fl., nr. 29/1993, þess efnis að lækka skuli skráða losun koltvísýrings (CO₂) húsbíla um 40%, en þó að hámarki niður í 150 g/km, áður en til álagningar vörugjalds kemur, hafi losun verið skráð samkvæmt evrópsku aksturslotunni og samræmdu prófunaraðferðinni að uppfylltum ákveðnum skilyrðum.
- Áformuð er hækkun á kostnaðarverði fyrnanlegra eigna sem heimilt er að færa til gjalda að fullu á því ári þegar þeirra er aflað, sbr. 39. gr. laga um tekjuskatt, nr. 90/2003. Fjárhæðin hefur ekki tekið breytingum frá árinu 2001 og því tími til kominn að hækka umrædda fjárhæð þannig hún taki mið af hækkun verðlags.
- Lagt verður til að við lög um tekjuskatt, nr. 90/2003, verði bætt nýju ákvæði til bráðabirgða þar sem kveðið verði á um að ákvæði 2. málsl. 9. tölul. 31. gr. laganna, sem fjallar um frádrátt frá tekjum af atvinnurekstri, taki einnig til Bretlands hvað varðar arðgreiðslur frá og með tilteknu ári.

- Lögð verða til ný fjárhæðarmörk vegna rafmagns- og vetnisbifhjóla auk þess sem skilyrðið um skráningu léttra bifhjóla í flokki I í ökutækjaskrá verður felld niður í ákvæði til bráðabirgða XXIV í lögum um virðisaukaskatt, nr. 50/1988.
Framlenging á bráðabirgðaákvæði í búvörulögum, nr. 99/1993, þess efnis að lengt verði það tímabil sem afmarkar lægri innflutningstolla á tilteknar tegundir grænmetis.

Gert er ráð fyrir að þær breytingar sem snúa að því að tímabundinni hækkun endurgreiðsluhlutfalls vegna kostnaðar sem fellur til við rannsóknir og þróun verði gerð varanleg geti numið um 3 milljörðum kr. frá því sem annars hefði orðið. Aðrar tillögur sem áformaðar eru munu ekki hafa teljandi áhrif á afkomu ríkissjóðs verði fyrirhugað frumvarp óbreytt að lögum. Endanleg niðurstaða liggur hins vegar ekki fyrir þar sem um frummat á áhrifum er að ræða. Um er að ræða nauðsynlegar breytingar sem munu hins vegar leiða til þess að löggjöf á sviði skattamála verður skýrari.

2. Tekjubreytingar

– Sjá gátlista fyrir mat á fjárhagsáhrifum

3. Útgjaldabreytingar

– Sjá gátlista fyrir mat á fjárhagsáhrifum

4. Eignabreytingar

– Sjá sérstakan gátlista fyrir mat á fjárhagsáhrifum

5. Aðrir áhrifapættir varðandi ríkisfjármál

- a) Samræmi við viðmið og sjónarmið um fyrirkomulag á útgjaldastýringu og umbúnað í fjárlögum
- b) Samræmi við viðmið um framsetningu fjárlaga og reikningshaldslegan grundvöll samkvæmt lögum um opinber fjármál
- c) Uppbygging skattkerfis og tekjuöflunar ríkissjóðs
- d) Forsendur og umbúnaður þjónustugjalda – lagakröfur
- e) Rekstrarform ríkisstarfsemi
- f) Opinber innkaup og útboð
- g) Eignaumsýsla ríkisins
- h) Réttindi og skyldur ríkisstarfsmanna
- i) Ríkisstyrkir og ívilnanir, þ.m.t. samræmi við reglur ESA, sbr. 61. gr. EES-samningsins. Ath. tilkynningarskyldu með tveggja mánaða fyrirvara.

B. Samræmi við útgjaldaramma og fimm ára fjármálaætlun – fjármögnun

1. Hefur verið gert ráð fyrir þeim fjárhagsáhrifum á málaflokk sem leiða kunna af samþykkt frumvarpsins:

- a) í gildandi fjárlögum - Nei
- b) í fjárlagafrumvarpi komandi árs - Nei
- c) í fimm ára fjármálaáætlun ríkisstjórnarinnar - Nei

2. Hafi ekki þegar verið gert ráð fyrir útgjöldum við verkefni, hvernig er þá ætlunin að finna þeim stað innan útgjaldaramma málaflokks t.d. með tilfærslu fjármuna eða með því að draga úr öðrum útgjöldum? Gert er ráð fyrir að þær breytingar sem snúa að því að tímabundinni hækkun endurgreiðsluhlutfalls vegna kostnaðar sem fellur til við rannsóknir og þróun verði gerð varanleg geti numið um 3 milljörðum kr. frá því sem annars hefði orðið. Aðrar tillögur sem áformaðar eru munu ekki hafa teljandi áhrif á afkomu ríkissjóðs verði fyrirhugað frumvarp óbreytt að lögum. Endanleg niðurstaða liggur hins vegar ekki fyrir þar sem um frummat á áhrifum er að ræða.

3. Tengist einhver ný eða aukin tekjuöflun verkefninu? Nei.

C. Efnahagsáhrif – áhrif á atvinnulíf, vinnumarkað og samkeppni

1. **Hagræn áhrif á heildareftirspurn og einstaka markaði – hagstjórnarsjónarmið** Á ekki við.
2. **Áhrif á fyrirtækjaeftirlit og reglubyrði, hversu mörg fyrirtæki verða fyrir áhrifum og hvers konar fyrirtæki? Einföldun laga eða stjórnsýslu? Leitað umsagnar ráðgjafarnefndar um opinberar eftirlitsreglur? Sbr. lög nr. 27/1999.** Á ekki við.
3. **Samkeppnisskilyrði** Á ekki við.
 - a) Líkur á því að fjöldi fyrirtækja á markaði takmarkist með beinum hætti vegna reglusetningar (líklegt ef aðgerðin felur í sér einhvers konar einkarétt, leyfiskerfi eða kvóta)
 - b) Líkur á því að fyrirtækjum á markaði fækki með óbeinum hætti vegna reglusetningar (líklegt ef aðgerðin felur í sér aukinn kostnað við inngöngu á markað eða tekur aðeins til hluta starfandi fyrirtækja)
 - c) Takmarkanir á möguleikum fyrirtækja til þess að mæta samkeppni vegna reglusetningar (líklegt ef aðgerðin hefur áhrif á verð fyrirtækja eða eðli vörunnar t.d. staðlar eða ef aðgerðin takmarkar sölusvæði, svigrúm til að auglýsa eða til að ákveða hvernig vara er framleidd)
 - d) Takmarkanir á frumkvæði fyrirtækja til að stunda samkeppni með virkum hætti vegna reglusetningar (líklegt ef aðgerðin felur í sér að fyrirtæki verði undanþegin samkeppnislögum eða ef fyrirtæki bera skyldu eða eru hvött til að skipta með sér hvers konar viðskiptalegum upplýsingum)

D. Önnur áhrif

1. **Áhrif á fjárhag sveitarfélaga, sbr. 129. gr. sveitarstjórnarlaga, nr. 138/2011**
– Ath. að skylt er að leggja slíkt mat fyrir Samband íslenskra sveitarfélaga til umsagnar og tilkynna niðurstöðu máls til samgöngu- og sveitarstjórnarráðuneytisins
Á ekki við.
2. **Áhrif á frelsi til að veita þjónustu (með eða án staðfestu á Íslandi)**
– Ath. tilkynningarskyldu til ESA með fjögurra mánaða fyrirvara, sbr. 1. og 2. gr. reglugerðar nr. 666/2011
Á ekki við.
3. **Áhrif á tæknilegar reglur um vöru og fjarþjónustu, sbr. lög nr. 57/2000**
– Ath. tilkynningarskyldu til ESA með þriggja mánaða fyrirvara, sbr. 1. og 2. gr. reglugerðar nr. 666/2011
Á ekki við.
4. **Áhrif á byggðalög**
Á ekki við.
5. **Áhrif á frjáls félagasamtök**
Á ekki við.
6. **Áhrif á jafnrétti kynjanna**
– Sjá leiðarvísi fyrir mat á jafnréttisáhrifum
Ekki hefur farið fram ítarleg greining á jafnréttisáhrifum frumvarpsins. Þó má leiða að því líkur að einhverjar tillögur þess geti haft ólík áhrif á karla og konur.
7. **Áhrif á lýðheilsu**
Á ekki við.
8. **Áhrif á menntun, nýsköpun og rannsóknir**

Gert er ráð fyrir ákvæðum í fyrirhuguðu frumvarpi um kauprétti í sprota- og nýsköpunarfyrirtækjum og stuðning við nýsköpunarfyrirtæki til tryggingar velsæld einstaklinga jafnt sem lögaðila.

9. Áhrif á möguleika einstaklinga og fyrirtækja til að eiga samskipti þvert á norræn landamæri

Á ekki við.

10. Áhrif á stjórnsýslu, s.s. hvort ráðuneyti og stofnanir eru í stakk búin til að taka við verkefni

Samráð verður haft við Skattinn og hugsanlega önnur ráðuneyti en ekki er gert ráð fyrir að langan tíma þurfi til undirbúnings/aðlögunar.

11. Áhrif á stöðu tiltekinna þjóðfélagshópa, s.s. aldurshópa, tekjuhópa, mismunandi fjölskyldugerðir, launþega/sjálfstætt starfandi/utan vinnumarkaðar

Frumvarpið hefur áhrif á skattskylda aðila, bæði einstaklinga og lögaðila sem og stjórnsýslu skattamála.

12. Áhrif á umhverfi og sjálfbæra þróun Á ekki við.

E. Niðurstaða mats – með vísun í fylgiskjöl ef við á

1. Samandregin niðurstaða fjárhagsáhrifa fyrir ríkissjóð – heildarútkoma varðandi tekjur, gjöld, afkomu og efnahag

Gert er ráð fyrir að þær breytingar sem snúa að því að tímabundinni hækkun endurgreiðsluhlutfalls vegna kostnaðar sem fellur til við rannsóknir og þróun verði gerð varanleg geti numið um 3 milljörðum kr. frá því sem annars hefði orðið. Aðrar tillögur sem áformaðar eru munu ekki hafa teljandi áhrif á afkomu ríkissjóðs verði fyrirhugað frumvarp óbreytt að lögum. Endanleg niðurstaða liggur hins vegar ekki fyrir þar sem um frummat á áhrifum er að ræða. Um er að ræða nauðsynlegar breytingar sem munu hins vegar leiða til þess að löggjöf á sviði skattamála verður skýrari

2. Önnur áhrif en bein fjárhagsáhrif, álitamál eða fyrirvarar sem ástæða þykir til að vekja athygli á

Á ekki við.

3. Samfélagslegur ávinningur veginn á móti kostnaði og fyrirhöfn (ekki gerð krafa um tölulegt mat) Áformaðar eru breytingar sem fela í sér ýmsar nauðsynlegar lagabreytingar á ýmsum lögum um skatta og gjöld. Það mun leiða til betri og skýrari löggjafar á sviði skattamála.

4.

F. Til útfyllingar vegna endanlegs mats – breytingar frá frummati

1. Voru áform um lagasetninguna ásamt frummati á áhrifum kynnt fyrir FJR? Já

2. Eru helstu efnisatriði frumvarpsins óbreytt/lítið breytt frá þeim tíma? Já

3. Ef gerðar hafa verið breytingar umfram það, sbr. það frummat á áhrifum frumvarpsins sem áður var kynnt, hverjar eru þær og hver eru fjárhagsáhrifin? Á ekki við.